

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania I. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
z udziałem zainteresowanego T. P.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 stycznia 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 16 października 2015 r., sygn. akt III AUa 204/15,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 października 2015 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację I. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 listopada 2014 r., mocą którego oddalono odwołanie ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 15 listopada 2013 r., stwierdzającej że I. S., jako pracownik u płatnika składek M. T. P. nie podlega ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 czerwca 2013 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do pozorności umowy o pracę z dnia 1 czerwca 2013 r. O pozorności można mówić wówczas, gdy pracownik zawierając umowę o pracę nie ma zamiaru jej faktycznego wykonywania, a pracodawca godzi się na taką sytuację i ma świadomość, że praca nie będzie faktycznie wykonywana

(por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 listopada 2013 r., III AUa 363/13, Legalis nr 749007). Brak realnej potrzeby zatrudnienia ubezpieczonej w charakterze kierownika kwiaciarni jest widoczny, a dodatkowo saldo debetowe na rachunku bankowym pracodawcy przeczy realnej przesłance, jaką jest generowanie kolejnych kosztów związanych z płacami. Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną w imieniu wnioskodawczynie wniósł jej pełnomocnik, zaskarżając wyrok w całości i podnosząc naruszenie:

1. prawa materialnego:

- art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu i przyjęciu pozorności umowy o pracę;

- art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 13 ust. 1 pkt 1 i ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, dalej ustawa systemowa) polegające na ich niezastosowaniu, co skutkowało uznaniem, że I. S. nie była objęta ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy o pracę od dnia 1 czerwca 2013 r.;

- art. 22 § 1 k.p. polegające na jego nieprawidłowej interpretacji i skutkujące przyjęciem, że stosunek łączący I. S. i T. P. nie odpowiadał cechom stosunku pracy;

2. prawa procesowego:

- art. 382 k.p.c. polegające na zaniechaniu ponownej oceny materiału dowodowego i zasadności rozstrzygnięcia pod względem postawionych w apelacji zarzutów, co skutkowało przyjęciem stanowiska Sądu Okręgowego w Łodzi, że I. S. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu;

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak pełnego i spójnego wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które dowody Sąd wziął pod uwagę za podstawę twierdzenia pozorności umowy o pracę;

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywiste naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i przyjęcie, że I. S. i T. P. nie łączył stosunek pracy, a zawarta przez strony umowa była jedynie pozorną czynnością prawną, co czyni ją bezwzględnie nieważną z mocy prawa, w sytuacji gdy z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że

oświadczenia woli o zawarciu umowy o pracę nie są pozorne, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nadto całokształt materiału dowodowego wskazuje na to, iż I. S. nie tylko faktycznie podjęła pracę, ale przede wszystkim świadczyła obowiązki pracownicze, zaś T. P. - pracodawca i właściciel kwiaciarni tę pracę przyjmował i w ten sposób były realizowane cechy stosunku pracy. W ten sposób doszło do naruszenia podstawowych praw obywatela, takich jak wolność wyboru miejsca pracy oraz prawa obywatela do zabezpieczenia społecznego w sytuacji niezdolności do pracy spowodowanej chorobą.

Mając powyższe na uwadze skarżący domagał się uchylenia wyroku Sądu I i II instancji w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje i postępowanie przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Katalog okoliczności otwierających drogę do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej jest zamknięty i obejmuje przypadki enumeratywnie wymienione w treści art. 398⁹ § 1 k.p.c. Skarżący wskazał na podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona). W ten sposób wyznaczył zakres przedsądu. Obowiązkiem wnoszącego skargę jest nie tylko formalne wskazanie okoliczności uzasadniających przyjęcie środka do rozpoznania, lecz także posłużenie się juretryczną argumentacją na poparcie stawianych rozstrzygnięciu zarzutów. Wskazana we wniosku podstawa ziszcza się wtenczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). O oczywistości naruszenia prawa możemy mówić jedynie, gdy w sprawie

doszło do sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzemieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343).

W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi w wyżej opisany sposób, poprzestając jedynie na stwierdzeniu, że nastąpiło oczywiste naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i przyjęcie, iż ubezpieczonej z płatnikiem składek nie łączył stosunek pracy, a do tego naruszono podstawowe prawa obywatelskie. Mankamentem tej części skargi, której nie konwaliduje uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jest zaniechanie wskazania konkretnych przepisów prawa materialnego. Oczywistość nie może wynikać generalnie z treści Kodeksu pracy, czy też Kodeksu cywilnego, a na obecnym etapie nie bierze się pod uwagę podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2014 r., II PK 222/13, LEX nr 1647006; z dnia 20 stycznia 2014 r., II PK 228/13, LEX nr 1647009; z dnia 3 lutego 2014 r., I PK 242/13, LEX nr 1646081; z dnia 8 lipca 2014 r., I UK 65/14, LEX nr 1482343). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie.

Zakładając hipotetycznie czytelność przekazu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jego potencjalny argument nie lokuje się w strefie naruszenia prawa materialnego, skoro nie jest zwalczany proceder i mechanizm subsumpcji. Prawo materialne stosuje się do prawidłowo ustalonych okoliczności faktycznych. Skoro Sąd Apelacyjny ustalił, że mimo sporządzenia umowy o pracę na piśmie nie doszło do faktycznego rozpoczęcia wykonywania pracy w ramach stosunku pracy, a uzewnętrzniła argumentacja w tej mierze odpowiada podstawowym regułom interpretacyjnym, to nie zachodzi konieczność szerszego przekonywania o braku oczywistego naruszenia prawa. Sam brak zadowolenia strony z wyniku postępowania nie realizuje przesłanki oczywistego naruszenia prawa.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

